

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Daň z příjmů fyzických osob

Předmět daně, osvobození, vynětí a dílčí základy

Odpočty a slevy na dani

Správa

Jana Tepperová – Vysoká škola ekonomická v Praze

Daň z příjmů fyzických osob

Předmět / Dílčí základy daně

- Příjmy ze závislé činnosti
- Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti
- Příjmy z kapitálového majetku
- Příjmy z pronájmu
- Ostatní příjmy

- Postupné přiřazování:
§ 6 → § 7 → § 8 → § 9 → § 10

Výjimky

- Vynětí z předmětu daně
 - Příklady (úvěry, půjčky, cestovní náhrady, ochranné pomůcky apod.)
- Osvobození od daně
 - Příklady (prodej nemovitosti, prodej movitých věcí, odměny dárcům krve, vzdělávání zaměstnanců, nealkoholické nápoje na pracovišti apod.)
 - podmínky

Základ daně

- Skutečný příjem obdrženy v daném roce (výjimka – vedení účetnictví a příjmy ze závislé činnosti do 31.1.)
- Bez příjmů osvobozených od daně a příjmů zdaněných srážkou
- Snížený o zálohy spojeným osobám
- Zvláštní úpravy při přechodu mezi účetnictvím a daňovou evidencí

Uplatnění ztráty

- Ztráta může vzniknout:
 - Z podnikání
 - z pronájmu
- Odpočet oproti příjmům:
 - z podnikání
 - z pronájmu
 - z kapitálového majetku
 - ostatním příjmům
- Max. 5 let

Příjmy ze závislé činnosti

- Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru a obdobného poměru (příkazy plátce)
- Příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů s.r.o., komanditistů k.s. (bez příkazů) a likvidátorů
- Odměny členů statutárních a dalších orgánů právnických osob
- Příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti bez ohledu na to, od koho plynou

Zvláštní situace

- Mezinárodní pronájem pracovní síly
- Cena obvyklá
- Příjmy zdaněné srážkou (5 000 Kč, bez prohlášení)
- Automobil pro služební a soukromé účely (1%)

Co není předmětem daně

- Cestovní náhrady
- Osobní ochranné prostředky, pracovní oblečení atd.
- Částky vydané jménem zaměstnavatele
- Náhrada za opotřebení vlastního nářadí

Osvobození od daně I.

- Vzdělávání (nepeněžní)
- Stravování (nepeněžní)
- Nealkoholické nápoje (nepeněžní)
- Použití kulturního, sportovního, vzdělávacího a rekreačního (do 20 000 Kč) zařízení (též rodinní příslušníci)
- Režijní jízdenky (též rodinní příslušníci)

Osvobození od daně II.

- Příjmy daňových nerezidentů
- Nepeněžní dary do 2 000 Kč ročně (podmínky)
- Přechodné ubytování do 3 500 Kč měsíčně
- Bezúročné půjčky, sociální výpomoci (podmínky)
- Příspěvky na III. důchodový pilíř nebo soukromé životní pojištění do 30 000 Kč ročně (podmínky)

Dílčí základ daně ze závislé činnosti § 6

- „Superhrubá mzda“
- Snížení o nezapočtenou daň ze zahraničí
- Není možné odečíst náklady
- Vynětí příjmů za práci v zahraničí od zahraničního zaměstnavatele

Příjmy z podnikání

- Příjmy ze zemědělské výroby
- Příjmy ze živnosti
- Příjmy z podnikání podle zvláštních předpisů
- Podíly společníků v.o.s. a komplementářů k.s.
- Autorské honoráře
- Příjmy znalce, tlumočnicka, rozhodce atd.
- Příjmy insolvenčního správce
- Příjmy z pronájmu obchodního majetku

Dílčí základ daně § 7

- Příjem snížený o výdaje na jeho dosažení, zajištění a udržení (kromě podílů z v.o.s. a k.s.)
- Použijí se společná ustanovení pro daň z příjmů fyzických a právnických osob
- Autorské honoráře do 10 000 Kč zdaněny srážkou
- Možnost ztráty

Uplatnění výdajů

- Daňová evidence
 - evidence příjmů a výdajů, majetku a závazků
- Účetnictví
 - podle účetních předpisů, pro většinu FO nepovinné
- Paušální výdaje
 - nelze zpětně měnit (tzn. paušální → skutečné, ale lze skutečné → paušální)

Skutečné výdaje

- Vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů (§ 24 odst. 1 ZDP)
- § 24 odst. 2 ZDP
 - zvláštní daňově uznatelné výdaje
 - nemusí splnit obecnou podmínku
- § 25 ZDP
 - daňově neuznatelné výdaje
- Pokyn GFŘ-D-6

Daňově uznatelné výdaje

- Odpisy, pojistné, náhrada škody
- Nájemné, rezervy, smluvní pokuty
- Výdaje na pracovní a sociální podmínky zaměstnanců
- Výdaje na pracovní cesty
- Přefakturované výdaje
- Aj.

Daňově neuznatelné výdaje

- Podíly na zisku
- Výdaje nad zákonné limity
- Daň zaplacená za jiného
- Výdaje na reprezentaci
- aj.

Paušální výdaje

- 80 % zemědělská činnost
- 80 % řemeslná živnost
- 60 % ostatní živnost
- 40 % ostatní činnosti
- 30 % pronájem obchodního majetku
- Maximální limity z 1 mil. Kč

Změna uplatnění výdajů

- Obdobně jako při přerušení či ukončení podnikání
- Úprava daňového základu
 - pohledávky
 - závazky
 - zásoby
 - rezervy

Daň stanovená paušální částkou

- § 7b ZDP
- Přísné podmínky
- Velmi málo využívané
- Nelze měnit

Švarcsystém

- Sporné – „poplatník je při výkonu práce pro plátce příjmu povinen dbát příkazů plátce“
- Bohatá judikatura, viz např. 2 Afs 16/2011-79 ze dne 29. 11. 2011 (hokejista)

Příjmy z kapitálového majetku

- Podíly na zisku, úroky
- Dávky ze III. důchodového pilíře
- Plnění ze soukromého životního pojištění
- Dluhopisy (rozdíl mezi nominální hodnotou a emisním kurzem)
- Příjmy z prodeje předkupního práva na cenné papíry

Dílčí základ daně § 8

- Převážně v samostatném základu daně – zdaněno srážkou při výplatě
- Bez možnosti odečíst výdaje – výjimky:
 - příspěvky do III. pilíře
 - pojistné na soukromé životní pojištění
 - pořizovací cena předkupního práva
- Příjmy plynoucí ze SJM zdaněny u jednoho z manželů
- Není možné dosáhnout ztráty

Příjmy z pronájmu

- Pronájem nemovitostí
- Pronájem movitých věcí (kromě příležitostného pronájmu)

Dílčí základ § 9

- Příjmy snížené o výdaje na dosažení, zajištění a udržení
- Skutečné výdaje nebo paušál 30 % (max. z 1 mil. Kč), příp. účetnictví
- Příjmy plynoucí ze SJM zdaněny u jednoho z manželů
- Možnost ztráty

Ostatní příjmy

- Příjmy z příležitostné činnosti nebo pronájmu
- Příjmy z prodeje nemovitosti, movitých věcí, cenných papírů atd.
- Přijaté výživné a důchody
- Podíl na likvidačním zůstatku
- Výhry v loteriích a soutěžích
- Plat (renta) a náhrady současného a bývalého prezidenta
- aj. („zejména“)

Ostatní příjmy - osvobození

- Příjmy z příležitostné činnosti nebo pronájmu do 30 000 Kč ročně
- Výhry z loterií, sázek a podobných her na základě povolení podle zvláštního předpisu

Dílčí základ daně § 10

- Příjem snížený o prokazatelné výdaje na jeho dosažení
- Není možné dosáhnout ztráty

Výpočet daně

Odčitatelné položky § 15

- Dobročinné dary
- Úroky z hypotečního apod. úvěru na financování bytových potřeb
- Příspěvky do III. důchodového pilíře nebo na soukromé životní pojištění
- Příspěvky odborům
- Úhrada za zkoušku ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Sazba daně

- 15 %
- 35 % u příjmů nerezidentů z nesmluvních států zdaněných srážkou
- Solidární zvýšení daně 7 %
 - příjmy ze závislé činnosti
 - příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Slevy na dani

- 24 840 Kč na poplatníka
- 24 840 Kč na manžela/ku s příjmy do 68 000 Kč
- 2 520 Kč / 5 040 Kč invalidita
- 16 140 Kč ZTP/P
- 4 020 Kč student
- Umístění dítěte (max minimální mzda)
- Evidence tržeb (5 000 Kč, max limit)

- Daňoví nerezidenti pouze v daňovém přiznání (kromě slevy na poplatníka a studenta), mají-li > 90 % příjmů z ČR.

Daňové zvýhodnění

- 15 204 Kč na vyživované dítě (19 404 Kč na druhé a 24 204 Kč na třetí a další)
 - nezletilé nebo zletilé do 26 let (student)
 - vlastní, osvojené, v péči, druhého z manželů, vnuk
 - ve společné domácnosti
- Sleva na dani nebo daňový bonus („záporná daň“)
- Daňoví nerezidenti pouze v daňovém přiznání, mají-li > 90 % příjmů z ČR.

Správa daně

Způsob placení daně

- Poplatník
 - vždy, není-li plátce
 - zálohy dle poslední daňové povinnosti (čtvrtletní, pololetní)
- Plátce
 - vlastní majetková odpovědnost
 - závislá činnost, srážková daň
 - zálohy dle aktuálního příjmu (měsíční)

Roční zúčtování záloh

- Příjmy ze závislé činnosti
- Provádí plátce na žádost (do 15. února)
- Podmínky
 - 1 zaměstnavatel nebo více po sobě
 - žádné jiné příjmy nad 6 000 Kč
- Uplatnění odčitatelných položek, slev na dani a daňového zvýhodnění
- Nemůže vzniknout nedoplatek

Daňové přiznání

- Do 1. dubna / 1. července / až 1. listopadu
- Obsahuje veškeré příjmy podléhající zdanění v ČR
- Uplatnění odčitatelných položek, slev na dani a daňového zvýhodnění
- Nedoplatek splatný ve lhůtě pro podání

Daňové přiznání – povinnost

- Příjmy > 15 000 Kč nebo vykazování ztráty
- Výjimka – závislá činnost
 - příjmy ze závislé činnosti od 1 nebo více zaměstnavatelů postupně, a
 - podepsání prohlášení poplatníka, a
 - žádné jiné příjmy vyšší než 6 000 Kč ročně
- Další výjimky
 - pouze příjmy vyjmuté ze zdanění
 - příjmy zdaněné srážkou (možnost je uvést a uplatnit slevy/odpočty)

Daňové přiznání – opravy

- Do lhůty pro podání: opravné
- Po lhůtě pro podání: dodatečné
 - povinnost / možnost podat
 - nedoplatek daně → úrok z prodlení
 - pouze ve lhůtě pro stanovení daně (3 roky, max. 10 let)

Registrace

- Do 15 dnů od zahájení činnosti či přijetí příjmu
- Týká se jen podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti nebo pronájmu
- Registrace k dani → zvlášť pro DPFO, DPH atd.

Místní příslušnost

- § 13 - § 15 daňového řádu
- Trvalý pobyt v ČR
- Hlášený pobyt cizince v ČR
- Místo pobytu v ČR
- Pozor u příjmů ze závislé činnosti: plátce může mít jiný místně příslušný FÚ než poplatník!